Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1857.

Erste Abtheilung.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. December 1857.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Okręgu Administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1857.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXVIII.

Wydany i rozesłany dnia 15. Grudnia 1857.

198.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde vom 30. September 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 198, ausgegeben am 23. October 1857),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgränze,

womit eine allgemeine Vorschrift für die Bestrafung jener geringeren Gesetzes-Uebertretungen bekannt gemacht wird, für welche weder in dem allgemeinen Strafgesetze, noch in besonderen Verordnungen die Strafe bemessen ist.

Ueber die entstandene Frage, wie die Uebertretungen solcher aus öffentlichen Rücksichten erlassenen gesetzlichen Vorschriften oder Anordnungen der Behörden zu behandeln seien, welche keine ausdrücklichen Strafbestimmungen enthalten, haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 16. September 1857 Folgendes anzuordnen geruht:

Alle Handlungen oder Unterlassungen, welche durch die bestehenden Gesetze oder von den Behörden innerhalb ihres Wirkungskreises erlassenen Verordnungen zwar im Allgemeinen als strafbar, oder doch aus polizeilichen oder anderen öffentlichen Rücksichten als gesetzwidrig erklärt sind, ohne daß in den darüber erlassenen Vorschriften eine bestimmte Strafe dagegen verhängt erscheint, sind, in soferne das allgemeine Strafgesetzbuch auf dieselben keine Anwendung leidet, mit Geldstrafen von 1 bis 100 Gulden oder mit Arrest von 6 Stunden bis zu 14 Tagen zu ahnden.

Gegen die im §. 248 des Strafgesetzbuches erwähnten Personen und unter den dort angeführten Beschränkungen kann anstatt der Arreststrafe oder zur Verschärfung derselben auch körperliche Züchtigung verhängt werden.

Bei Bestimmung der Strafe hat jedoch zur Richtschnur zu dienen, daß nie eine höhere Strafe verhängt werden darf, als diejenige, welche die niedrigste sein würde, wenn die That die Eigenschaft eines Vergehens oder einer Uebertretung ähnlicher Art im Sinne des allgemeinen Strafgesetzes erlangt hätte.

Das Verfahren über derlei geringere Gesetzes-Uebertretungen ist von den in der Verordnung vom 3. April 1855, Nr. 61 des Reichs-Gesetz-Blattes *), bezeichneten Behörden nach den daselbst vorkommenden Bestimmungen zu pflegen.

Freiherr von **Bach** m. p. Graf **Nádasdy** m. p. **Kempen** m. p. F.M.L.

---

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1855, Erste Abtheilung, XIX. Stück, Nr. 73, Seite 247.

198.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, tudzież Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 30. Września 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, Nr. 198, wydana dnia 23. Października 1857),

obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe,

mocą którego obwieszczonym zostaje powszechny przepis co do ukarania tych pomniejszych przestępstw ustawy, względem których ani w powszechnéj ustawie karnéj ani w szczególnych Rozporządzeniach żadnego nie ma wymiaru kary.

W skutek wyniesionéj kwestyi co do tego, jak traktowane być winny przestępstwa onych z publicznych względów wydanych prawnych przepisów lub zarządzeń władz, w których nie umieszczono wyraźnie żadnych Postanowień karnych, raczył Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić Najwyższém Postanowieniem z dnia 16. Września 1857 r. co następuje:

Wszelkie czyny lub opuszczenia, które w istniejących Ustawach lub Rozporządzeniach, przez władze w zakresach ich działania wydanych, w ogólności wprawdzie uznane są jako na karę zasługujące, lub przynajmniéj z policyjnych lub innych publicznych względów za przestępne, pomimo to jednak w wydanych w tym przedmiocie przepisach nie ma pewnéj kary przeciw nim orzeczonéj, karane być winny, o ile powszechna księga ustaw karnych nie ma do nich zastósowania, karą pieniężną od 1 do 100 złotych reńskich lub aresztem od godzin 6 aż do dni 14.

Przeciw osobom, w §. 248 księgi ustaw karnych wymienionym, i pod ograniczeniami, tamże wskazanemi, orzeczona być może zamiast kary aresztu albo dla zaostrzenia téjże także chłosta cielesna.

Przy wymierzeniu kary służyć ma jadnak za zasadę, iż nigdy nie może być wyższa kara orzeczona nad tę, któraby była najniższą, gdyby czyn dostąpił własności wykroczenia lub przestępstwa podobnego rodzaju w myśl powszechnéj ustawy karnéj.

Postępowanie względem takowych pomniejszych przestępstw ustawy, zachowane będzie ze strony władz, w Rozporządzeniu z dnia 3. Kwietnia 1855 r. Nr. 61 Dziennika Praw Państwa *) oznaczonych, wedle Postanowień tamże wskazanych.

Baron **Bach** m. p. Hrabia **Nádasdy** m. p. **Kempen** m. p. F. M. P.

---

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1855, Oddział piérwszy, Zeszyt XIX, Nr. 73, Stronica 247.

199.

Erlaß des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 18. October 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVIII. Stück, Nr. 199, ausgegeben am 23. October 1857),

wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie,

über jene Aenderungen, welche mit dem Studienjahre 1857-58 an den Universitäten zu Padua und Pavia ins Leben zu treten haben, um den Uebergang zur neuen Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien weiter zu vermitteln.

Mit Beziehung auf den hierortigen Erlaß vom 8. October 1856, Nr. 184 des Reichs-Gesetz-Blattes *), werden in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 13. October 1857 bezüglich der Einrichtung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den Universitäten zu Padua und Pavia für das Studienjahr 1857-58 folgende, sofort zur Anwendung kommende Anordnungen getroffen und kundgemacht:

I. Für den III. und IV. Jahrgang der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät.

§. 1.

Für diejenigen Studirenden, welche mit diesem Studienjahre in den III. oder IV. Jahrgang des rechts- und staatswissenschaftlichen Studiums eintreten, sie mögen öffentliche oder Privatstudirende sein, bleiben in jeder Beziehung die bisherigen Normen rücksichtlich der Fortsetzung und Vollendung ihrer Studien in Kraft und Anwendung.

II. Für den I. und II. Jahrgang:

a) obligate Lehrfächer und Inscription in die Vorlesungen.

§. 2.

Die obligaten Lehrfächer des I. Jahrganges sind auch im Studienjahre 1857-58 dieselben, welche mit dem hierortigen Erlasse vom 8. October 1856, Nr. 184 des Reichs-Gesetz-Blattes, hiefür vorgezeichnet worden sind.

Die Studirenden dieses Jahrganges werden daher diese Fächer in der sub IV. des obcitirten Erlasses vorgezeichneten Ausdehnung, und zwar theilweise an der rechts- und staatswissenschaftlichen, theilweise an der philosophischen Facultät zu besuchen haben.

§. 3.

Als Obligatfächer des zweiten Jahrganges werden hiermit erklärt:

Im Wintersemester.

a) das canonische Recht in zehn,

b) die Rechtsgeschichte in acht wöchentlichen Vorlesestunden.

---

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1856, Erste Abtheilung, XLIII. Stück, Nr. 189, Seite 488.

199.

Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 18. Października 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVIII, N. 199, wydana dnia 23. Października 1857),

obowiązujące w całéj Monarchii,

dotyczące zmian, z rokiem szkolnym 1857-1858 w Uniwersytetach w Padwie i Pawii w życie wejść mających, celem dalszego uskutecznienia przejścia do nowego urządzenia nauk prawniczo-politycznych.

Odnośnie do tutejszego Rozporządzenia z dnia 8. Października 1856 r. Nr. 184 Dziennika Praw Państwa *), w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 13. Października 1857 r. w przedmiocie urządzenia nauk prawniczo-politycznych w Uniwersytetach w Padwie i Pawii wydają i obwieszczają się na rok szkolny 1857-58 następujące Rozporządzenia, natychmiast w życie wchodzące.

I. Dla III. i IV. roku wydziału prawniczo-politycznego.

§. 1.

Względem uczniów, z niniejszym rokiem szkolnym do III. lub IV. roku nauk prawniczo-politycznych wstępujących, bez różnicy, czy są uczniami publicznymi lub prywatnymi, co do kontynuacyi i ukończenia studyów, w każdéj mierze dotychczasowe normy mieć będą moc i zastósowanie.

II. Dla I. i II. roku.

a) Obowiązkowe przedmioty naukowe i inskrypcyja na odczyty.

§. 2.

Obowiązkowemi przedmiotami I. roku są także w roku szkolnym 1857-58 te same, jakie tutejszém Rozrządzeniem z dnia 8. Października 1856 r. Nr. 184 Dziennika Praw Państwa były przepisane.

Uczniowie tego roku obowiązani przeto są, uczęszczać na odczyty w przedmiotach tych w rozciągłości, przepisanéj sub IV. wyż wspomnionego Rozrządzenia, a to częściowo do wydziału prawniczo-politycznego, częściowo do filozoficznego-

§. 3.

Przedmiotami obowiązkowemi drugiego roku oświadczają się niniejszém:

W półroczu zimowém:

a) prawa kanoniczne w dziesięciu,

b) historya prawa w ośmiu godzinach tygodniowo.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1856, Oddział piérwszy, Zeszyt XLIII, Nr. 189, Stronica 488.

Im Sommersemester:

aa) das canonische Recht in vier bis fünf,

bb) die Rechtsgeschichte in vier,

cc) das Lehenrecht in zwei bis drei,

dd) die Encyklopädie der Rechts- und Staatswissenschaften in drei wöchentlichen Vorlesestunden.

§. 4.

Rücksichtlich der Erfordernisse zur Aufnahme in den I. Jahrgang haben fortan die bestehenden Anordnungen zur Richtschnur zu dienen.

Um in die Vorlesungen des zweiten Jahrganges inscribirt werden zu können, haben sich die Studirenden über die mit gutem Erfolge bestandenen Prüfungen aus sämmtlichen obligaten Lehrfächern des im Studienjahre 1856-57 ordnungsmäßig zurückgelegten I. Jahrganges auszuweisen.

Diejenigen, welche mit der einen oder anderen dieser Prüfungen im Rückstande geblieben sind, oder eine zweite Fortgangsclasse erhalten haben, können provisorisch zwar in die Vorlesungen des II. Jahrganges inscribirt werden; sie sind jedoch unnachsichtlich aus den Catalogen des II. Jahrganges zu streichen, und in soferne sie ihre Studien fortsetzen wollen, zur Wiederholung des I. Jahrganges verpflichtet, wenn sie nicht bis zum Ablaufe des Monates November 1857 die fehlenden Prüfungen nachgetragen, oder die erhaltene ungünstige Fortgangsclasse in wiederholter Prüfung verbessert haben.

§. 5.

Die Inscription in die sämmtlichen obligaten Vorlesungen des I. Jahrganges wird von den Professoren des römischen Rechtes, für die obligaten Collegien des II. Jahrganges von dem Professor des canonischen Rechtes vorgenommen, und es haben sich sohin die Studirenden auch bei den übrigen Professoren, deren Vorlesungen sie besuchen, persönlich zu melden.

§. 6.

Rücksichtlich des römischen Rechtes, worüber sowohl in Padua als in Pavia von zwei Professoren wird gelesen werden, steht den Studirenden, welche mit Beginn dieses Studienjahres in den I. Jahrgang des rechts- und staatswissenschaftlichen Studiums eintreten, die freie Wahl zu, bei welchem dieser Professoren sie die Vorlesungen über römisches Recht besuchen, und daher zur Inscription für den I. Jahrgang sich melden wollen.

§. 7.

Diese Inscriptionen, für welche im Uebrigen einstweilen die bisherigen Formen aufrecht erhalten bleiben, beziehen sich jedoch zunächst nur auf die im Wintersemester des Studienjahres 1857-58 zu haltenden Vorträge.

Einige besondere, bei der Inscription für das Sommersemester zu beobachtende Modalitäten werden seiner Zeit bekannt gegeben werden.

W półroczu letniém:

aa) prawo kanoniczne w czterech do pięciu,

bb) historya prawa w czterech,

cc) prawo lenne w dwóch do trzech,

dd) encyklopedya nauk prawniczo-politycznych w trzech godzinach tygodniowo.

§. 4.

Względem warunków do przyjęcia na I. rok służyć mają nadal za prawidło przepisy istniejące.

Aby być zapisanym na odczyty drugiego roku, wykazać się winni uczniowie z examinów z dobrym skutkiem złożonych ze wszystkich przedmiotów naukowych I. roku, należycie odbytego w roku szkolnym 1856-57.

Ci, którzy w restancyi pozostali z jednym lub drugim z egzaminów rzeczonych, lub drugą klasę w postępie otrzymali, mogą wprawdzie prowizorycznie na odczyty II. roku być zapisani, atoliż bezwzględnie z katalogów II. roku mają być wykrésleni, a o ileby studya daléj kontynuować chcieli, do powtórzenia I. roku zobowiązani, gdyby aż do upływu miesiąca Listopada 1857 r. nie odbyli egzaminów brakujących lub w powtórnym egzaminie nie poprawili otrzymanéj niepomyślnéj w postępie klasy.

§. 5.

Inskrypcya na wszystkie obowiązkowe przedmioty roku I. przedsięwziętą będzie przez profesorów prawa rzmyskiego, na obowiązkowe kollegia roku II. przez profesora prawa kanonicznego, poczém uczniowie osobiście zgłosić się winni także i do innych profesorów, na których odczyty uczęszczają.

§. 6.

Względem prawa rzymskiego, w przedmiocie którego tak w Padwie jak w Pawii dwóch profesorów prelegować będzie, uczniowie, z początkiem niniejszego roku szkolnego na I. rok nauk prawniczo-politycznych idący, wolny mieć będą wybór, do którego z tych profesorów na odczyty prawa rzymskiego uczęszczać a przeto do inskrypcyi na I. rok zgłaszać się chcą.

§. 7.

Inskrypcye te, dla których zresztą utrzymane jeszcze zostają formy dotychczasowe, odnoszą się najpiérw tylko do odczytów, w półroczu zimowém roku szkolnego 1857-58 przypadających.

Szczególne formalności, jakie zachowane być winny przy inskrypcyi na półrocze letnie, będą w swym czasie obwieszczone.

b) Ueberwachung der Frequentation und des Fortganges in den Studien.

§. 8.

Die Studirenden sind verpflichtet, die von ihnen angemeldeten Collegien regelmäßig zu besuchen; sämmtliche Docenten haben sorgfältig darüber zu wachen, daß dieser Pflicht entsprochen werde, mit gewissenhaftem Eifer Alles anzuwenden, wodurch anregend auf den Fleiß der Studirenden eingewirkt werden kann, und die der Universität geziemende Disciplin in ihren Collegien aufrecht zu halten.

Wegen beharrlichen Unfleißes, sowie wegen grober Vergehen gegen die akademische Disciplin, kann ein Studirender zu jeder Zeit von dem Director nach gepflogenem Einvernehmen mit dem Collegium der Professoren von der Universität weggewiesen werden.

§. 9.

Studirenden, welche die Vorlesungen eines Docenten, in welche sie inscribirt sind, nur unregelmäßig besuchen, oder gar aus denselben im Laufe des Semesters gänzlich ausbleiben, ist das Zeugniß über den Besuch derselben unnachsichtlich zu verweigern.

§. 10.

Gegen diese in der Natur der Sache gegründete Folge können auch glaubwürdige Zeugnisse über Erkrankung oder andere Verhinderungsfälle, in soferne sie es einem Studirenden durch längere Zeit unmöglich machten, die Vorlesung zu besuchen, denselben nicht bewahren, indem solche Umstände vielmehr den Beweis liefern, daß der Studirende, wenn auch durch unverschuldeten Zufall genöthiget, seine Studien unterbrechen mußte. Bei kürzeren Unterbrechungen des Collegienbesuches ist nach den unten sub §. 15 vorkommenden Bestimmungen vorzugehen.

§. 11.

Um sich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob die Studirenden dem Gange der Vorlesungen mit richtigem Verständnisse folgen, und um sie zum selbstthätigen Studium anzuregen, ist jeder Professor berechtiget und verpflichtet, öfters während des Semesters Disputatorien, Repetitorien und Examinatorien mit seinen Schülern vorzunehmen, oder auch sie zu schriftlichen Ausarbeitungen zu veranlassen.

§. 12.

Die Professoren sind verpflichtet, eine besondere Sorgfalt in der Ueberwachung der Frequentation und der Verwendung allen denjenigen Studirenden zu widmen, welche sich in dem ersten Jahre ihres akademischen Studiums befinden.

Eine nach Verhältniß der Umstände verschärfte Controle der Frequentation hat bei solchen Studirenden Platz zu greifen,

a) welchen ein vorhergehendes Semester wegen ungenügender akademischen Verwendung in ihre gesetzliche Studienzeit nicht eingerechnet wurde, und

b) welche bei den zu Anfang oder im Laufe des Semesters vorgenommenen Namensaufrufen schon mehrmals abwesend waren, oder in den vorgenommenen Examina-

b) Dopilnowanie frekwentacyi i postępu w studyach.

§. 8.

Uczniowie obowiązani są, uczęszczać regularnie na kollegia, przez nich zameldowane; wszyscy docenci pilnie nad tém czuwać będą, ażeby temu obowiązkowi zadosyć uczyniono, używać z sumienną gorliwością wszystkiego, coby uczniów do pilności zachęcało, i utrzymywać w swych kollegiach doscyplinę, wszęchnicy przyzwoitą.

Dla stałéj niepilności, niemniéj dla grubych wykroczeń przeciw akademicznéj dyscyplinie, może każdego czasu uczeń być wydalony z uniwersytetu przez dyrektora za uprzedniém porozumieniem kollegium profesorów.

§. 9.

Uczniom, którzy na odczyty docenta, na które są zapisani, nieregularnie tylko uczęszczają, albo ciągiem półrocza zupełnie już się więcéj nie zjawiają, nieubłagalnie odmówionėm będzie świadectwo frekwentacyi.

§. 10.

Od następstwa tego, w naturze rzeczy uzasadnionego, nie mogą ucznia ochronić nawet wiarogodne świadectwa choroby lub innych przeszkód, o ile takowe przez dłuższy czas ucznia pozbawiły sposobności uczęszczania na odczyty, albowiem właśnie okoliczności te stanowią dowód, iż uczeń, chociaż skutkiem przypadku niezawinionego, zmuszonym był przerwać studya swe. Względem krótszéj przerwy uczęszczania na kollegia postępować należy wedle postanowień, niżéj w §. 15 wskazanych.

§. 11.

Dla przekonania się, czy uczniowie idą śladem odczytów z należytém ich wyrozumieniem, tudzież dla zachęcenia ich do samodzielnych studyów, każdy profesor prawo i obowiązek ma, częściéj w ciągu półrocza przedsiębrać dysputacye, repetycye i egzamina z uczniami swymi, lub téż żądać od nich wypracowań piśmiennych.

§. 12.

Profesorowie obowiązani są osobliwiéj przyłożyć staranności względem przypilnowania frekwentacyi i aplikacyi tych uczniów, którzy się znajdują *w piérwszym* roku studyum akademicznego.

Zaostrzona wedle okoliczności kontrola frekwentacyi przy tych uczniach miejsce mieć będzie,

a) którym poprzednie półrocze nie było policzone do ich prawnego czasu nauk z powodu niedostatecznéj aplikacyi akademicznéj, tudzież

b) którzy przy wywołaniu poimiennėm, na początku lub w ciągu półrocza przedsięwziętém, już kilka razy byli nieobecnymi, albo przy egxaminach przed-

torien einen auffallenden Mangel an selbstthätigem Studium an den Tag gelegt haben.

§. 13.

Innerhalb der letzten 14 Tage eines jeden Semesters versammelt der Director der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät die Professoren sämmtlicher für den I., dann der für den II. Jahrgang obligaten Lehrfächer zu einer Besprechung über den Besuchsfleiß der Rechtshörer des I. und des II. Jahrganges.

Auf Grundlage dieser Besprechung ist zu entscheiden, welchen Studirenden das abgelaufene Semester in ihr akademisches Quadriennium etwa gar nicht, oder nur bedingungsweise einzurechnen sei.

§. 14.

Wenn ein Studirender

a) auch nur Ein obligates Collegium so nachlässig besuchte, oder aus was immer für einer Ursache den regelmäßigen Besuch so oft unterbrach, daß dadurch nach dem Ermessen des betreffenden Professors das gehörige Verständniß der Vorträge wesentlich beeinträchtigt, und ihm daher die Bestätigung des Besuches versagt werden mußte, oder

b) im Allgemeinen die Collegien minder fleißig, oder mit öfteren Unterbrechungen besuchte, und zugleich bei den vorgekommenen Examinatorien und Repetitorien einen auffallenden Mangel an gehöriger Verwendung in den Studien an den Tag gelegt hat, so wird ihm das Semester in die gesetzliche Studienzeit nicht eingerechnet werden.

§. 15.

Ergeben sich bei der Conferenz über den Punct b) des vorhergehenden Paragraphes erhebliche Meinungsverschiedenheiten, so wird es nach Verhältniß der Umstände dem Ermessen der Conferenz anheimgestellt, zu veranlassen, daß der Studirende einer ommissionellen Prüfung seiner Kenntnisse in allen oder wenigstens in zwei von ihm gehörten Lehrfächern durch die betreffenden Professoren unterzogen werde und von dem Erfolge dieser Prüfung sohin die Einrechnung des Semesters abhängig zu machen.

§. 16.

Bei dem Umstande, daß das Studium der Rechts- und Staatswissenschaften im Allgemeinen nach ganzen Jahrgängen geordnet, und die Reihenfolge der Hauptlehrfächer, welche die Studirenden zu hören und sich anzueignen haben, bestimmt vorgezeichnet ist, zieht die Nichteinrechnung eines Semesters für einen Studirenden dieser Facultät die Folge nach sich, daß ihm das ganze Jahr für seine akademische Studienzeit verloren geht, und er in der Regel gehalten sein wird, den betreffenden Jahrgang zu wiederholen.

sięwziętych objawili uderzający brak studyum samodzielnego.

§. 13.

W ostatnich 14 dniach każdego półrocza zgromadzi dyrektor wydziału prawniczo-politycznego profesorów wszystkich obowiązkowych zawodów naukowych roku I., potém roku II., do rozmówienia się względem pilności w uczęszczaniu słuchaczy prawa roku I. i II.

Na podstawie tego rozmówienia się rozstrzygnąć należy, którym uczniom półrocze ukończone do ich akademicznego cztérolecia albo wcale nie będzie policzone albo tylko warunkowo.

§. 14.

Jeżeli uczeń

a) choćby tylko na jedno obowiązkowe kollegium tak niedbale uczęszczał, lub też z jakiegokolwiekbądź powodu regularne uczęszczanie tyle razy przerywał, iż przezto wedle zdania dotyczącego profesora należyte wyrozumienie odczytów istotnie cierpieć, a zatém potwierdzenie uczęszczania odmówioném być musiało, albo

b) w ogólności na kollegia mniéj pilnie uczęszczał, lub też z częstemi przerwami, a oraz przy przedsiębranych egzaminach i repetycyach zrażający brak należytego przykładania się do studyów objawił, wówczas półrocze nie będzie mu policzone do prawnego czasu studyów.

§. 15.

Jeżeli przy konferencyi względem punktu *b)* paragrafu poprzedzającego, okaże się różność opinij, na uwagę zasługująca, wedle okoliczności będzie zdaniu konferencyi pozostawionėm, zarządzić, ażeby uczeń poddanym został pod egzamin komisyonalny, w którym dochodzone być mają jego wiadomości we wszystkich lub przynajmniéj dwóch przez niego słuchanych przedmiotach naukowych przez profesorów dotyczących, a od wyniku którego zależeć będzie policzenie półrocza.

§. 16.

Przy téj okoliczności, iż studyum nauk prawniczo-politycznych urządzoném jest w powszechności wedle całorocznych kursów, i oraz kolejności głównych przedmiotów naukowych, których uczniowie słuchać i z nich wiadomości nabyć mają, dokładnie przepisaną jest, niepoliczenie półrocza pociąga za sobą ten skutek dla ucznia wydziału tego, iż mu cały rok z akademicznego czasu jego ginie, i że takowy w powszechności powtórzyć będzie musiał rok dotyczący.

c) Prüfungen.

§. 17.

Die bisher bestandenen Annual- und Semestral-Prüfungen werden (mit Ausnahme der §. 4 erwähnten Nachtragsprüfungen) bezüglich derjenigen Lehrfächer, welche die Studirenden des I. und II. Jahrganges an der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät besuchen, hiemit aufgehoben.

Aus der österreichischen Geschichte und practischen Philosophie, worüber die Studirenden des I. Jahrganges an der philisophischen Facultät Vorträge zu hören haben, sind jedoch im laufenden Studienjahre die Prüfungen noch in der bisher vorgeschriebenen Weise vorzunehmen, und die Studirenden werden daher ohne genügende Prüfungszeugnisse aus diesen Gegenständen im Studienjahre 1858-59 in den II. Jahrgang nicht aufgenommen werden können.

§. 18.

Die Studirenden des II. Jahrganges werden sich in den letzten Tagen des August 1858 einer commissionellen Prüfung zu unterziehen haben, welche sich auf das canonische Recht und die Rechtsgeschichte, nicht aber auch auf das römische Recht, als über welches die Studirenden dieses Jahrganges bereits ein staatsgiltiges Prüfungszeugniß, als Bedingung ihrer Aufnahme in den II. Jahrgang erworben haben müssen, erstrecken wird.

Um zu dieser Prüfung zugelassen zu werden, muß der Candidat die Vorlesungen des II. Jahrganges regelmäßig besucht haben, so zwar, daß die Einrechnung der beiden Semester dieses Jahrganges nach den obigen Bestimmungen keinem Anstande unterliegt.

§. 19.

Diejenigen Studirenden, welche durch Krankheit oder andere Ursachen verhindert, dieser Prüfung im August 1858 sich nicht unterziehen, können zwar zur nachträglichen Ablegung derselben in der ersten Woche des Novembers 1858 zugelassen werden. Wenn sie jedoch ungeachtet der hierzu erhaltenen Bewilligung die Prüfung an dem ihnen anberaumten Prüfungstage nicht ablegen, oder bei derselben reprobirt werden, so dürfen sie für das Studienjahr 1858-59 in keinem Falle in den III. Jahrgang aufgenommen werden, sondern sind, wenn sie ihre Studien fortsetzen wollen, unnachsichtlich gehalten, den II. Jahrgang zu wiederholen.

Diejenigen Studirenden aber, welche bei der im August 1858 vorzunehmenden Prüfung reprobirt werden, können im Studienjahre 1858-59 zwar provisorisch in den III. Jahrgang aufgenommen und gegen Schluß des Wintersemesters 1858-59 zur Wiederholung der Prüfung zugelassen werden. Doch wird diese Inscription in jeder Beziehung null und nichtig, wenn sie die Prüfung nicht in dem angegebenen Termine wirklich mit günstigem Erfolge bestehen.

c) *Examina.*

§. 17.

Istniejące dotąd examina roczne i semestralne (wyjąwszy wspomnione w §. 4 examina dodatkowe przedsiębrane) niniejszém zniesione zostają co do tych przedmiotów naukowych, na które uczniowie roku I i II do wydziału prawniczo-politycznego uczęszczają.

Z historyi austryackiéj i praktycznéj filozofii, w których uczniowie roku I obowiązani są słuchać odczytów na wydziale filozoficznym, przedsiębrane będą jednak examina w bieżącym roku jeszcze w sposób dotychczasowy, a uczniowie, nie mogący wykazać dostatecznych świadectw examinu z przedmiotów rzeczonych, nie będą mogli być przyjętymi w roku szkolnym 1858-59 do roku II.

§. 18.

Uczniowie roku II poddać się mają w ostatnich dniach Sierpnia 1858 r. pod examin komisyonalny, obejmujący prawo kanoniczne i historyę prawa, nie zaś także i prawo rzymskie, albowiem z tego przedmiotu uczniowie roku tego uzyskać już musieli ważne świadectwo examinu, będące warunkiem przyjęcia ich do roku II.

Chcąc być do tego examinu przypuszczonym, musiał kandydat regularnie uczęszczać na odczyty roku II, w ten sposób, iż policzenie obu półroczy tego roku wedle powyższych postanowień żadnéj nie ulega wątpliwości.

§. 19.

Uczniowie, przez chorobę lub inne przyczyny w złożeniu examinu w Sierpniu 1858 przeszkodzeni, mogą wprawdzie do późniejszego złożenia onegoż w piérwszym tygodniu Listopada 1858 być przypuszczeni. Jeżeli jednak pomimo otrzymanego ku temu pozwolenia nie złożą examinu w dniu wyznaczonym, lub téż reprobowani zostaną, wtedy na żaden sposób w roku szkolnym 1858-59 do roku III przyjętymi być nie mogą, lecz bez względu powtórzyć muszą rok II, jeżeli studya swe daléj kontynuować chcą.

Uczniowie zaś, którzy przy examinie w Sierpniu 1858 przedsiębranym, reprobowani będą, mogą wprawdzie w roku szkolnym 1858-59 być przyjętymi prowizorycznie do roku III, i przypuszczeni z końcem półrocza zimowego 1858-59 do powtórzenia examinu. Wszelako inskrypcya ta pod każdym względem nieważną będzie, jeżeli rzeczywiście nie złożyli examinu z dobrym skutkiem w terminie wyznaczonym.

Ein Candidat, der auch in einer wiederholten Prüfung reprobirt wird, ist von der Fortsetzung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an allen österreichischen Lehranstalten ausgeschlossen.

III. Ueber das Privatstudium der Rechts- und Staatswissenschaften.

§. 20.

Das Privatstudium der Rechts- und Staatswissenschaften im Sinne des Regolamento vom Jahre 1835 ist für die beiden ersten Jahrgänge dieses Studiums aufgehoben.

Unter welchen Bedingungen denjenigen Studirenden, welche die Collegien in diesen beiden Jahrgängen sehr fleißig besucht, und die rechtshistorische Staatsprüfung mit gutem Erfolge werden abgelegt haben, gestattet sein wird, sich die Gegenstände des III. und IV. Jahrganges durch Privatfleiß anzueignen, und darüber ohne vorausgegangenen Besuch der Universitäts-Vorlesungen die weiters vorzuzeichnenden Prüfungen abzulegen, um ihre Befähigung für den Staatsdienst nachzuweisen, bleibt nachträglichen Bestimmungen vorbehalten.

IV. Ueber das Studium der Staatsrechnungswissenschaft.

§. 21.

Die Vorträge über Staatsrechnungswissenschaft können sowohl von den ordentlichen Hörern der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät neben ihren obligaten Collegien als ein freies Collegium, sie können aber auch von anderen Studirenden besucht werden, welche, ohne der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät immatriculirt zu sein, diese Vorlesungen zum Behufe einer speciellen Ausbildung im Comptabilitätsfache zu hören wünschen.

Diese letzteren Hörer der Staatsrechnungswissenschaft sind als außerordentliche Studirende der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät anzusehen, und als solche in den Catalogen und den ihnen auszustellenden Zeugnissen zu bezeichnen.

§. 22.

Auch diese außerordentlichen Hörer der Staatsrechnungswissenschaft stehen unter der Disciplin der rechts- und staatswissenschaftlichen Facultät, beziehungsweise ihres Directors, sind auf das strengste zur Beobachtung der akademischen Ordnung verpflichtet, und es finden auf sie die obigen Bestimmungen über die Ueberwachung ihres Fleißes im Besuche der Collegien und ihrer Verwendung in dem Studium analoge Anwendung.

§. 23.

Ueber die Bedingungen der Zulassung zu diesen Vorlesungen haben die bisher geltenden Bestimmungen als allgemeine Regel zu dienen.

Kandydat, reprobowany nawet przy examinie powtórnym, wykluczony zostaje od dalszéj kontynuacyi studyów prawniczo-politycznych ze wszystkich austryackich zakładów naukowych.

III. O prywatném studyum nauk prawniczo-politycznych.

§. 20.

Prywatne studyum nauk prawniczo-politycznych w myśl regolamento z roku 1835 zniesioném jest dla obu piérwszych lat studyum tego.

Pod jakiemi warunkami uczniom, którzy bardzo pilnie na kolegia w obu tych latach uczęszczali i examin rządowy z historyi prawa z dobrym skutkiem złożyli, dozwoloném będzie nabywać wiadomości z przedmiotów roku III i IV na drodze pilności prywatnéj, i z nich składać egzamina przepisane bez poprzedniego uczęszczania na odczyty uniwersyteckie, celem wykazania zdolności do służby rządowéj, zastrzeżoném zostaje późniejszym postanowieniom.

IV. O studyum nauki rządowo-rachunkowéj.

§. 21.

Na odczyty nauki rządowo-rachunkowéj uczęszczać mogą nie tylko zwyczajni słuchacze wydziału prawniczo-politycznego obok obowiązkowych kolegiów swych jako na kolegium wolne, lecz téż i inni uczniowie, którzy nie będąc imatrykulowanymi w wydziale prawniczo-politycznym słuchać sobie życzą odczytów tych dla specyalnego wykształcenia się w rachunkowości.

Ci właśnie słuchacze nauki rządowo-rachunkowéj uważani być mają jako nadzwyczajni uczniowie fakultetu prawniczo-politycznego i jako tacy oznaczeni w katalogach i zaświadczeniach, im wystawionemi być mających.

§. 22.

Także i ci nadzwyczajni słuchacze nauki rządowo-rachunkowéj ulegają dyscyplinie fakultetu prawniczo-politycznego, względnie dyrektora jego, obowiązani są jak najściśléj do przestrzegania porządku akademicznego, i do nich w podobny sposób znajdują zastósowanie powyższe postanowienia o przypilnowaniu ich pilności w uczęszczaniu na kolegia jako téż ich przykładania się do studyum tego.

§. 23.

Względem warunków przypuszczenia do odczytów tych służyć będą za powszechne prawidło postanowienia dotychczasowe.

§. 24.

Andere Individuen, welche diese Erfordernisse nicht nachzuweisen im Stande sind, können nur ausnahmsweise von dem Director im Einvernehmen mit dem gesammten Professoren-Collegium zur Inscription und zum Besuche dieser Vorlesungen die Bewilligung erhalten.

Diese kann jedoch nur unter folgenden Voraussetzungen ertheilt werden:

a) daß der Candidat wenigstens das 16. Lebensjahr schon zurückgelegt hat;

b) daß er diejenige Bildung besitzt, welche überhaupt bei dem Besuche einer Universität, und insbesondere zum Verständnisse dieser speciellen Vorträge vorausgesetzt werden muß, und endlich

c) daß er solche Verhältnisse darlegt, welche den Besuch dieser Vorlesungen für ihn mehr oder minder nothwendig oder besonders wünschenswerth erscheinen lassen.

§. 25.

Das bisherige Privatstudium der Staatsrechnungswissenschaft im Sinne des Regolamento, sowie die bisherigen Annualprüfungen aus diesem Lehrfache, werden hiemit vom Studienjahre 1857-58 an, im Allgemeinen aufgehoben, und werden Diejenigen, welche ein staatsgiltiges Zeugniß über Staatsrechnungswissenschaft zu erhalten wünschen, an die Staatsprüfungs-Commission gewiesen, welche von der Obersten Rechnungs- und Controlsbehörde zu diesem Ende in Venedig und Mailand werden eingesetzt werden.

Nur diejenigen öffentlichen oder Privatstudirenden der Staatsrechnungswissenschaft, welche im Studienjahre 1856-57 für diesen Lehrgegenstand in Padua und Pavia ordnungsmäßig aufgenommen waren, und mit der Prüfung im Rückstande geblieben sind, oder bei derselben eine ungünstige Fortgangs-Classe erhalten haben, können zur nachträglichen oder Wiederholungsprüfung durch die betreffenden Universitäts-Professoren in so lange zugelassen werden, als nicht die oberwähnten Prüfungs-Commissionen in Mailand und Venedig in Activität getreten sein werden.

Graf **Thun** m. p.

§. 24.

Inne indywidua, nie będące w stanie wykazać warunków tych, mogą wyjątkowo tylko otrzymać pozwolenia do inskrypcyi i do uczęszczania na odczyty te od dyrektora w porozumieniu z całém kolegium profesorów.

Pozwolenie to jednak udzieloném być może pod następującemi suppozycyami:

a) że kandydat ukończył przynajmniéj rok 16 wieku swego;

b) że posiada taki stopień wykształcenia, jaki w ogólności supponowanym być musi przy uczęszczaniu do uniwersytetu, a mianowicie do zrozumienia tych wykładów specyalnych, a nakoniec

c) że wykazuje takie stosunki, które dla niego uczęszczanie na te odczyty mniéj więcéj czynią potrzebném lub szczególniéj pożądaném.

§. 25.

Dotychczasowe prywatne studyum nauki rządowo-rachunkowéj w myśl *regolamento*, równie jak examina roczne z przedmiotu tego, zniesione niniejszém zostają w powszechności, począwszy od roku szkolnego 1857-58, a ci, którzy otrzymać chcą ważne świadectwo z nauki rządowo-rachunkowéj, udać się mają do komisyi examinu rządowego, które tym końcem przez Najwyższą Władzę rachunkową i kontrolną złożone będą w Wenecyi i Medyolanie.

Tylko ci uczniowie publiczni lub prywatni nauki rządowo-rachunkowéj, którzy w roku szkolnym 1856-57 dla tego przedmiotu w Padwie i Pawii należycie przyjętymi byli, i z examinem w restancyi są, lub przy takowym niepomyślną klasę w postępie otrzymali, mogą do examinu późniejszego lub powtórnego przez dotyczących profesorów uniwersyteckich dopóty być przypuszczeni, dopóki nie wejdą w czynność wyż wspomnione komisye examinacyjne w Medyolanie i Wenecyi.

Hrabia **Thun** m. p.

§ 24.

Inne indywidua, nie będące w ogóle wykazać zwyczajnie kurs, mogą wyjątkowo tylko otrzymać pozwolenie do uczęszczania i do egzaminów na odczyty te od dyrekcyi w porozumieniu z ciałem tłumaczem profesorów.

Pozwolenie to jednak udzielonem być może pod następującemi warunkami:

a) że kandydat ukończył przynajmniej rok 18 wieku swego;

b) że posiada taki zasób wykształcenia, jaki w szczególności uzasadnia to, iż przy uczęszczaniu do uniwersytetu, a szczególnie do zrozumienia tych wykładów specyalnych, z nakazu;

c) że wykazuje takie środki, które dla niego wystarczają na te odczyty innej wiedzy potrzebnej lub szczególnej ochoty.

§ 25.

Dotychczasowe prywatne studyum nauki rządowo-rachunkowej w byłej rozdziale, jak również egzamin roczny z przedmiotu tego, zniesione niniejszém zostają z zastrzeżeniem, poczynając od roku szkolnego 1897/98, z ... który uczęszczał nad niem, nauka rządowo-rachunkowa, zdać ma nadal egzamin rocznego, który przychodzi przed Ministerstwem Wyznań rachunkowym i kontroli, ... w Wiedniu.

Wyłączeni nadal ... lub przy ... nauki rządowo-rachunkowej, którzy w roku szkolnym 1896/97 ... z ... przyjętymi byli i z egzaminem ... lub przy takowym niepowodzeniu ... w ... przyjęci ... lub ... przez ... przedmiotów ... nie mogą ... w ... Ministra Wyznań i Oświecenia Wiedeńskich.

Gautsch m. p.